Ніва

ОРГАН ГАЛОЎНАГА ПРАЎЛЕННЯ БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

№ 52 (252) | ГОД V | БЕЛАСТОК, 25 СНЕЖНЯ 1960 ГОДА | ЦАНА 60 ГР.

У НАСТУПНЫМ НУМАРЫ »КАЛЯНДАР НІВЫ«

У наступным нумары (навагоднім) будзе змешчаны «Каляндар Нівы», у якім, між іншым, знойдуць чытачы праваслаўныя святы і імяніны.

Патрабуйце ў кіёсках «Ніву».

НАШЫ ІНТЭРВ'Ю

НАСТАЎНІКІ-ДЫПЛОМНІКІ

10 снежня адбылося ўрачыстае ўручэнне дыпломаў выпускнікам Завочнай настаўніцкай студыі ў Беластоку. У сувязі з гэтым звярнуліся мы да дырэктара ЗНС Зыгмунта Петкевіча і яго намесніка Яна Радзюкевіча, каб коратка расказалі яны аб выпускніках сваёй установы.

— Завочная настаўніцкая студыя, — гаворыць нам яе дырэктар Зыгмунт Петкевіч, — дала ўжо тры выпускі высокакваліфікаваных з паўвышэйшаю адукацыяй настаўнікаў. Ужо 169 асоб атрымала дыпломы ЗНС. У гэтым ліку польскую філалогію закончылі 53 асобы, матэматыку 50, беларускую філалогію 35 і фізіку 31. Найбольш настаўнікаў павышае свае веды на ЗНС з Бельскага і Гайнаўскага паветаў.

Калі разыходзіцца пра беларускую філалогію, а гэта найбольш цікавіць, дык найлепш знае ўсе яе справы намеснік дырэктара мгр Ян Радзюкевіч, які ўзначальвае гэтую секцыю. І вось мы ў яго кабінеце. Ён, як заўсёды, ахвотна і ветліва дае нам інтэрв'ю.

— Раскажыце, калі ласка, аб узроўні ведаў дыпломнікаў на беларускай філалогіі, — звярнуўся я да намесніка дырэктара.

— Калі параўнаць веды выпускнікоў з двух мінулых год, дык зараз яны найвышэйшыя. Сярод 18 абсальвентаў толькі трох з іх закончыла ЗНС з пасрэднай ацэнкай. Трэба адзначыць, што ўсе тыя, якія закончылі беларускі агульнаадукацыйны ліцэй у Бельску, былі найлепшымі студэнтамі.

Выдатнікам гэтага выпуску з'яўляецца настаўніца з сямікласнай школы ў Луцэ (Гайнаўскі павет) Ольга Ніцыпарук. Даволі добра здавалі экзамены і абаранілі дыпломныя работы Аляксей Карпюк з Бельска і Валянціна Мамотка, — настаўніца з Рыбал (Бельскі павет).

— Вельмі добра гаворыць аб вышэйшым узроўні ведаў сёлеташніх нашых выпускнікоў, — працягвае мгр Ян Радзюкевіч, — тэматыка дыпломных работ. У гэтым годзе яна значна шырэйшая, значна цікавейшая.

Адчуваецца, што мгр Ян Радзюкевіч многа сэрца ўкладае ў працу на беларускай філалогіі.

Ён з задавальненнем аб ёй расказвае.

— На першым курсе, гаворыць, — зараз 18 студэнтаў, а на другім 23. Пажаданым было б, каб у ліпені 1961 года прыступіла да вучобы на беларускай філалогіі не менш 25 асоб. Прыемна, калі ў сярэдніх школах беларускую мову і іншыя прадметы навучаюць на патрэбным навучальным і педагагічным узроўні. А нашыя выпускнікі, — сказаў на заканчэнне мгр Ян Радзюкевіч, — атрымоўваюць многа ведаў і будуць яшчэ лепшымі педагогамі.

М. Х.

Неўміручая «Паўлінка» Янкі Купалы карыстаецца выключным поспехам і не сходзіць са сцэны купалаўскага тэатра з першых дзён яго існавання. У ролі Альжбеты — народная артыстка СССР Л. Ржэцкая. (Чытай на стар. 3 «Слаўная гадавіна, слаўныя традыцыі».)

ДЗЕЛЯ АКТЫВІЗАЦЫІ СПЕЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ ДАПАМОГІ

Згодна з пастановай VI Пленума ЦК ПАРП трэба пакласці намаганні, каб на працягу бліжэйшых год на тэрыторыі кожнай грамады ў нашай краіне працаваў аграном, а затым, каб на тэрыторыі ГРН-аў працавала каля 3 тысяч заатэхнікаў і дзейнічала каля 3 тысяч лячніц і ветэрынарных пунктаў. Каб рэалізаваць гэтае заданне, трэба запэўніць спецыялістам жыллёвыя ўмовы і месцы працы ў грамадзе шляхам арганізацыі пабудовы т. зв. агранамовак. Такая арганізацыя сельскагаспадарчай службы павінна абяспечыць неабходны і належны прагрэс у сельскай гаспадарцы. Працуючы ў грамадзе, аграном будзе мець магчымасць вырашаць у канкрэтны спосаб прадукцыйныя праблемы сельскай гаспадаркі ў раёне сваёй дзейнасці, будзе мець магчымасць у практыцы рэалізаваць дырэктывы партыі адносна праграмы развіцця сельскай гаспадаркі ў такіх галінах, як насенняводства, ахова раслін і г. д. Надта важным момантам у працы аграному будзе яго агульнае садзейнічанне ў грамадска - культурным развіцці свайго раёна. Сельскагаспадарчая служба, такім чынам, павінна проста зрасціся непасрэдна з кожнай дзялянкай жыцця вёскі. Адным словам землярбоб павінен штодзённа адчуваць спецыялістычную дапамогу агранома а аграном павінен адчуваць сябе адказным за развіццё сельскай гаспадаркі ў сваім раёне.

Згодна з апрацаваным праектам Бюро студыі і ўзорных праектаў у Варшаве, агранамоўкі павінны быць трох тыпаў:

1. Аднасямейная аграномоўка, дзе побач з жыллём аграному арганізуецца лабараторыя для праводжання менш складаных выпрабаванняў і аналізаў, а таксама памяшчэнне для наведвальнікаў, якія атрымаюць тут інфармацыі і спецыялістычныя парады. Непасрэдна аграном будзе працаваць у сельскагаспадарчых гуртках і гаспадарках.

(Працяг на стар. 4)

10 год супольнага гаспадаравання

Мінула ўжо 10 год як спулдзельцы з Крывой, у Бельскім павеце, пачалі гаспадарыць супольна. Пачатак, як заўсёды, не быў лёгкім; прывязанасць да ўсяго дзедаўскага, непаразуменні з упартымі аднавяскоўцамі ў зямельных справах, недахоп усяго, што неабходнае ў новых абставінах гаспадаркі — перш за ўсё машын і гаспадарчых будынкаў. І таму гэта сталі на парадку дня семнаццаціасабовай сям'і землярбоў - кааператыўшчыкаў. Ужо ў 1951 годзе яны пачалі будаваць гаспадарчыя будынкі, купляць машыны і нажываць інвентар.

Мінулае мінулым, але цікава сёння пабываць у кааператыўшчыкаў у вёсцы Крывая. Цікавымі з'яўляюцца дадзеныя аб іх маёмасці, іх дасягненні на працягу 10-ці гадоў.

(Працяг на стар. 5)

НА КАЧКІ. фота М. Тарасевіч

Кур'ёзы

ПРАЦВІТАННЕ і СВАБОДА

Нядаўна ў Японіі адбыліся парламенцкія выбары. Падчас передвыбарчай кампаніі газеты буйнымі загалоўкамі крычалі аб усебаковым працвітанні японскай эканомікі, аб высокім узроўні жыцця ўсіх слояў японскага грамадства. Гэта было магчымае, — з націскам падкрэслівалі газеты, — дзякуючы цеснаму супрацоўніцтву са ЗША ды іх вялікай фінансавай і гаспадарчай дапамозе.

Пасля выбараў насталі чорныя будні. Газеты, замест захапленняў аб эканамічным працвітанні, пачалі падаваць: «За фасадам японскага працвітання», «Смерць пад мастом», «Калектыўнае атручванне сям'і газам», «Мастачка канчае самагубствам з-за недахопу грошай». Знаходзяцца таксама інфармацыі аб амерыканскай «дапамозе». Напрыклад, амерыканскія нафтаканцэрны залілі Японію сваімі нафтавымі прадуктамі. Гэта значна паменшыла попыт на японскі вугаль і вугальныя прадукты. Уласнікам шахт і іншых вугальных прадпрыемстваў заглянуў у вочы крызіс. Непасрэдна адбілася гэта на лёсе шахцёраў. У самым буйнейшым цэнтры вугальнай прамысловасці Японіі — на востраве Кюсю (правінцыя Фукуока, раён Тагава) — 40 тыс. шахцёраў асталося без працы ў выніку рэдукцыі. «Раён Тагава, — піша з Японіі карэспандэнт савецкай газеты «За мяжой», — напамінае зараз як бы мёртвую зону». Дагэтуль знаходзіла там працу 100 тыс. шахцёраў. Звольненыя з працы асталіся без ніякіх сродкаў да жыцця. Іх цяжкае становішча выкарыстоўваюць гандляры «жывым таварам». Як падае газета «Санкэй сімбун», злачынцы падманлівым шляхам прадалі да тайных публічных дамоў або іншых прадпрыемстваў гэткага тыпу 161 дзяўчыну. Усе ахвяры гандляроў «жывым таварам» — члены бедных шахцёрскіх сем'яў, якія жывуць на востраве Кюсю.

Гэтакая ёсць праўда. Пад уладай капітала і з амерыканскай дапамогай, замест эканамічнага працвітання, працвітае свабода да галоднай смерці для дзесяткаў тысяч працоўных, працвітае гандаль «жывым таварам».

М. Нурэцкі

ФОТАВІТРЫНА

Сусветная грамадскасць абурана здзекамі салдат палкоўніка Мабуту над кангалезскім прэм'ерам Лумумбай.
На здымку: прэм'ер Лумумба — ахвяра катавання.

Валерыян Зорын, старшыня Савета бяспекі ААН на месяц снежань г. г. выступае з прамовай у час пасяджэння. Налева: Д. Гамаршэльд.

Непарушная дружба паміж двума вялікімі народамі. Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР Л. І. Брэжнеў і Старшыня Кітайскай Народнай Рэспублікі Лю Шао-ці ў час мітынгу дружбы ў Маскве.

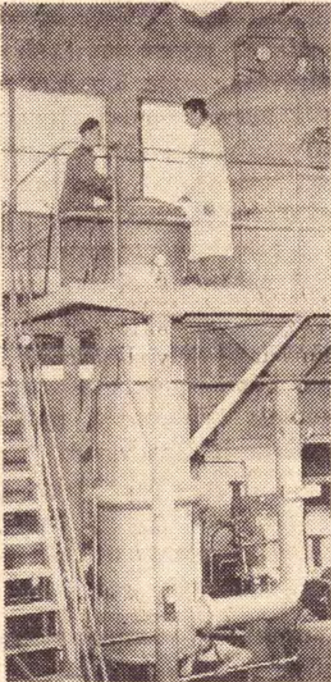

Новае абсталяванне да прадукцыі таматных канцэнтратаў у камбінаце «Пудлішкі».

АЛЖЫР КАЖА НЕ

Алжыр ізноў прыцягвае ўвагу свету. У Алжыры, Аране, Бонэ і другіх гарадах палілася кроў мусульманскіх жыхароў толькі таму, што яны з усё большай упартасцю і рашучасцю дамагаюцца незалежнасці. Трагічны баланс алжырскіх падзей складае звыш 120 забітых, некалькі тысяч раненых і зняволеных. У грудзі арабаў стралялі ўлтрасы, а пасля французская армія, якая паводле слоў прэзідэнта дэ Голя знаходзіцца ў Алжыры дзеля «захавання міру і парадку». Такое акрэсленне нікога не здзіўляе: дагэтуль яшчэ каланізатары не выдумалі лепшага тлумачэння, каб укрыць свае злачынныя планы.

Апошнія падзеі ў Алжыры трэба, аднак, шырэй абмеркаваць.

Калі два гады таму назад французскі ўрад, узначалены дэ Голем, пераканаўся, што не давядзецца яму перамагчы ў алжырскай вайне, тады апынуўся перад неабходнасцю змены сваёй тактыкі. Толькі пра яе і разыходзілася. Урэшце ніхто ў Парыжы сур'ёзна і не думае аб незалежнасці Алжыра. Гэтую думку адкідалі і адкідаюць перш за ўсё французскія каланізатары, якія пастаянна пражываюць у Алжыры і цягнуць з яго мільённыя прыбыткі. Аднак палітычныя падзеі, а перш за ўсё ўмацаванне алжырскага Фронта нацыянальнага вызвалення і падтрымка з боку большасці дзяржаў на форум Арганізацыі Аб'яднаных Нацый прымусілі французскі ўрад прыхільна аднесціся да рада рэформ на карысць Алжыра. Папярэджваючы генеральныя дэбаты аб Алжыры, дэ Голь загадзя аб'явіў аб правядзенні 8 студзеня 1961 года рэферэндуму, у якім галасуючыя адкажуць на пытанне ці Алжыр і надалей застанецца часткай Францыі, ці будзе ўтвораны незалежны арганізм, пакуль што самакіравальны.

Канчаткова лёсы гэтай краіны будуць вырашаны ў чарговым галасаванні. Яго дата будзе акрэслена французскім урадам. Зразумела, што дагэтуль дэ Голь намагаўся ўтрымаць Алжыр як найбліжэй Францыі. Аднак такое вырашэнне прэзідэнта не падабаецца шавіністычна настроеным ултрасам. Гэта яны аказаліся зачыншчыкамі ўзброенай барацьбы. Гэтым шляхам хацелі сказаць, што з'яўляюцца прыхільнікамі французскага Алжыра. Аднак у гэты раз ултрасаўскія хваляванні закончыліся нечакана. Наогул спакойныя дагэтуль алжырцы, пражываючыя ў большых гарадах, рашуча выступілі супраць ултрасаў. Арабскія кварталы ў паасобных алжырскіх гарадах былі ўпрыгожаны зялёнымі сцягамі — сімваламі Фронта нацыянальнага вызвалення. Прэзідэнт дэ Голь, які ў гэты час знаходзіўся ў Алжыры, мог асабіста пераканацца аб сапраўдных настроях алжырскага народа. Не 8 студзеня, а ўжо цяпер алжырскі народ адказаў «не», выразіў непахісную волю здабыць поўную незалежнасць. Калі б дэ Голь быў паслядоўны, тады б зразумеў што часовы алжырскі ўрад, які ўзначальвае Фронт нацыянальнага адзінства, з'яўляецца сёння вялікай сілай. Гэты факт павінен прымусіць французскі ўрад распачаць сур'ёзныя размовы з прадстаўнікамі Фронта нацыянальнага вызвалення, каб урэшце была спынена гэтая брудная вайна.

Цяжка будзе французскаму ўраду вырашыць гэтае пытанне, тым больш цяжка, што ён ужо неаднойчы быў прымушан рабіць так, як таго хочуць ултрасы. Апошнія выпадкі былі для алжырскага народа найлепшым урокам барацьбы за незалежнасць. Яны сведчаць, што Алжыр, нягледзячы на ўсе перашкоды, здабудзе ўрэшце незалежнасць.

УЛ. ЛАЗІНСКІ

У дзень навуковай дэманстрацыі Керн асабліва дакладна аглядзеў галаву Брыке.

— Вось што, — сказаў ён ёй, закончыўшы агляд. — Сёння вечарам вас павязуць у вялікую аўдыторыю. Там вам давядзецца гаварыць. Адказвайце коратка на пытанні, якія вам будуць задаваць. Зразумелі?

Керн адкрыў паветраны кран, і Брыке прашыпела:

— Зразумела.

Нялёгкім заданнем было даставіць галаву ў залу пасяджэння навуковага таварыства. Самы малы штуршок мог аказацца смерцю для галавы.

Роўна ў восем гадзін на кафедру ўвайшоў прафесар Керн. Прысутныя віталі яго доўганезмаўкаючымі апладысментамі.

Кінаапарат затрашчаў. Газетны муравейнік заціх. Прафесар Керн пачаў даклад.

Гэта было выдатнае па форме і спрытна пабудаванае выступленне. Яго прамову некалькі раз спынялі апладысменты. Сотні дам настаўлялі на яго біноклі і ларнеты. Біноклі і манаклі мужчын з не меншай цікавасцю накіроўваліся на галаву Брыке, якая штучна ўхмылялася.

Па знаку прафесара Керна сідзелка адкрыла кран, пусціла паветра, і галава Брыке атрымала магчымасць гаварыць.

— Як вы чуецеся? — спытаў яе старэнькі вучоны.

— Дзякую, добра.

Голас Брыке быў глухі і хрыпеў, моцна пушчаная струя паветра свісцела, гук быў амаль пазбаўлены мадуляцый, тым не менш выступленне галавы выклікала нязвыклае ўражанне.

Хваляванне Ларан усё павялічвалася. Яе пачынала трасці нервовая ліхаманка. «Пара», — некалькі раз гаварыла сабе, але кожны раз ёй не хапала рашучасці. Абставіны прыгняталі яе.

Пачаліся прамовы.

На кафедру ўвайшоў сівенькі дзядуля, адзін з самых вялікіх вучоных.

Ён пачаў гаварыць аб геніяльным адкрыцці прафесара Керна, аб усемагутнасці навукі, аб перамозе над смерцю, аб шчасці мець зносіны з такімі розумамі, якія дараць свету цудоўныя навуковыя дасягненні.

І ў гэты момант нейкі віхор доўга стрымліванага гнева і нянавісці падхапіў Ларан і панёс яе. Яна ўжо не валодала сабою.

Яна кінулася на кафедру, ледзь не збіўшы з

ног ашаломленага старэнькага, амаль скінула яго, заняла яго месца і са смяротна бледным тварам і ліхаманкава гарэўшымі вачыма, пачала сваю палымяную прамову.

Уся зала ўскалыхнулася пры яе з'яўленні.

Спачатку Керн зрабіў мімавольны рух у бок Ларан, быццам хацеў стрымаць яе. Потым ён хутка павярнуўся да Джона і шапнуў яму на вуха некалькі слоў. Джон знік.

У агульнай сумятні ніхто на гэта не звярнуў увагі.

— Не верце яму! — крычала Ларан, паказваючы на Керна. — Ён злодзей і забойца! Ён украў працы прафесара Дауэля! Ён забіў Дауэля! Ён і цяпер працуе з яго галавою. Ён мучыць і катаваннем прымушае працягваць навуковыя доследы, а потым выдае іх за свае адкрыцці... Мне сам Дауэль гаварыў, што Керн атруціў яго.

Прафесар Керн стаяў спакойна, з усмешкай літасці на твары. Дачакаўшыся моманту калі нервовая спазма здушыла горла Ларан, ён выкарыстаў паўзу, павярнуўся да стаяўшых ля дзвярэй кантралёраў аўдыторыі і сказаў ім уладна:

— Вазміце яе! Няўжо вы не бачыце, што яна ў прыпадку вар'яцтва?

Кантралёры кінуліся да Ларан. Але перш чым яны паспелі дабрацца, Ларэ, Шаўб і Дауэль падбеглі да яе і вывелі ў калідор.

У калідоры Ларан спрабавалі затрымаць паліцэйскія, але маладым людзям удалося вывесці яе на вуліцу і пасадзіць у аўтамабіль. Яны паехалі.

*

На другі дзень Артур Дауэль з'явіўся да начальніка паліцыі і заявіў, што ён просіць правесці вобыск у памяшканні Керна.

Слаўная гадавіна, слаўныя традыцыі

У снежні г. г. грамадскасць Беларусі адзначае 40 гадавіну Беларускага дзяржаўнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы.

Купалаўскі тэатр адыграў выдатную ролю ў развіцці беларускай культуры. На працягу сваёго існавання заўсёды быў ён кузняй нацыянальнай драматургіі. Тут атрымалі сцэнічнае жыццё п'есы Я. Купалы, Я. Коласа, К. Чорнага, Л. Самуйлёнка, К. Крапівы, Е. Міровіча і іншых беларускіх пісьменнікаў. На нацыянальнай драматургіі вырасла майстэрства папулярных дзеячоў беларускай сцэны — народных артыстаў Саюза ССР Б. Платонава, Г. Глебава, Л. Ржэцкай, Ул. Уладамірскага і многіх іншых.

Арганізаваны ў 1920 г. у Мінску Купалаўскі тэатр ужо праз тры гады выступае на Ўсесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы ў Маскве, а ў 1930 г. едзе на 1-ю Усесаюзную алімпіяду савецкіх тэатраў, дзе сярод найлепшых дасягае вялікага поспеху, заняўшы вядучае месца.

Адгэтуль беларускі тэатр з'яўляецца частым госцем масквічоў, а таксама наведвае і іншыя гарады Савецкага Саюза. За кароткі час першы беларускі тэатр заваяваў гарачую сімпатыю мастацкай грамадскасці і гледача.

Некаторыя працы тэатра атрымалі Сталінскія прэміі («Хто смяецца апошнім» — 1940 г. і «Канстанцін Заслонаў» — 1948.)

У часе другой дэкады беларускага мастацтва ў Маскве, якая адбылася ў лютым 195[illegible] г., «Савецкая Культура» пісала:

— Беларускі тэатр імя Купалы даўно ўжо заваяваў усесаюзную вядомасць. Яго любяць на Ўкраіне, знаюць і цэняць у гарадах і сёлах Сібіры.

Высокая культура сцэнічнага майстэрства гэтага тэатра сведчыць аб бурным росквіце беларускага мастацтва.

Пасля першай дэкады ўрад СССР узнагародзіў Купалаўскі тэатр ордэнам Працоўнага чырвонага сцягу а пасля другой дэкады яму было

Праз доўгія гады захаваўся ў рэпертуары тэатра і другі нацыянальны спектакль — «Салавей» — па п'есе З. Бядулі. Праўдзівыя вобразы сялян стварылі народны артыст БССР У. Дзядзюшка (Язэп), артыст Б. Уладзімірскі (Адам Санчук) і заслужаны артыст рэспублікі В. Краўцоў (дзед Мікола)) — на здымку.

Беларускі дзяржаўны акадэмічны тэатр імя Янкі Купалы.

прысвоена званне акадэмічнага.

Тэатр мае шырокага гледача так у самым Мінску, як і ў шматлікіх кутках Беларусі. У Беларусі амаль што няма ніводнага буйна населенага пункта, дзе б не былі купалаўцы.

Іх добра памятуе таксама польская грамадскасць. У часе дэкады беларускай культуры ў Польшчы тэатр імя Купалы гастраляваў у Варшаве і Беластоку, здабываючы заслужаны поспех у нашага гледача. Пабыўка купалаўцаў у Беластоку была вялікай культурнай падзеяй у жыцці горада і ваяводства. Гэта было сапраўднае свята беларускай культуры і надоўга застанецца ў нашых сэрцах як чароўны ўспамін.

У слаўную гадавіну Купалаўскага тэатра жадаем яму далейшых поспехаў і працягвання сваіх ганаровых традыцый.

Патрыятычна тэма знайшла адлюстраванне ў адным з лепшых спектакляў апошняга часу — «Канстанціне Заслонаве» — па п'есе А. Маўзона. Жыццёвы праўдзівы вобраз сына беларускага народа, бясстрашнага партызанскага камандзіра стварыў народны артыст СССР Б. Платонаў (злева).

ЗАКЛІК ДА СПАБОРНІЦТВА

11 снежня г. г. у Гайнаўцы адбылася канферэнцыя старшынь гурткоў БГКТ і кіраўнікоў беларускіх гурткоў мастацкай самадзейнасці з тэрыторыі павета, арганізаваная Праўленнем павятовага аддзела БГКТ. З увагі на важнасць праблем, якія выявіліся ў часе дыскусіі, да іх мы яшчэ вернемся на старонках «Нівы». Гэтым разам падаем да ведама адну з важных прапаноў, якая выйшла ад удзельнікаў канферэнцыі, а менавіта, заклік да спаборніцтва ў працы паміж Павятовым аддзелам БГКТ у Гайнаўцы і Павятовым аддзелам БГКТ у Бельску Падляшскім. Заклік быў прыняты прадстаўнікамі Павятовага аддзела БГКТ з Бельска з адабрэннем.

Да спаборніцтва будуць належаць амаль усе галіны працы Таварыства, а перш за ўсё наступныя пункты:

арганізацыя і праца гурткоў мастацкай самадзейнасці;

арганізацыя і праца гурткоў БГКТ (м. інш. колькасць гурткоў, лік членаў, аплочванне складчын);

развіццё чытэльніцтва; падпіска і чытэльніцтва «Нівы»;

удзел ва ўсіх грамадска - карысных працах на тэрыторыі павета і інш.

Жадаем поспехаў у рэалізацыі так важнай і ўпершыню кінутай у працы Таварыства ініцыятывы. (мк)

— Вобыск у памяшканні прафесара Керна ўжо быў праведзены мінулай ноччу, — суха адказаў начальнік паліцыі. — Ніякіх вынікаў гэты вобыск не даў. Заяўленне Ларан як і трэба было спадзявацца, аказалася вынікам расстроенага ўяўлення.

Аднак пасля доўгіх торгаў начальнік згадзіўся даць Дауэлю некалькі агентаў паліцыі і запрасіць следчага для правядзення яшчэ аднаго вобыску.

У адзінаццаць гадзін Артур ужо званіў у дзверы Керна.

Прафесар Керн сустрэў іх у сваім кабінеце, прыняўшы выгляд абражанай дабрадзейнасці.

— Прашу вас, — сказаў ён ледзяным тонам, шырока адчыніўшы дзверы лабараторыі і кінуўшы мяльком знішчальны позірк на Ларан.

Следчы, Ларан, Артур, Керн, Ларэ і двое паліцэйскіх увайшлі.

У лабараторыі была толькі галава Брыке. Убачыўшы Ларан і Ларэ, яна ўхмыльнулася і заморгала вачыма.

Ларэ са страхам адвярнуўся. Увайшлі ў суседні пакой.

Там была нагола абрытая галава пажылога чалавека з аграмадным мясістым носам, на якім сядзелі чорныя акуляры.

— Вочы баляць... — вытлумачыў Керн. — Вось і ўсё, што я магу вам запрапанаваць, — дадаў ён з іранічнай усмешкай.

І сапраўды, пры далейшым аглядзе дома, ад падвала да гары, іншых галоў не знайшлі.

Вяртаючыся, давялося прайсці праз пакой, дзе была таўстаносая галава. Расчараваны Дауэль накіраваўся, ужо было да наступных дзвярэй, а за ім рушылі да выйсця следчы і Керн.

— Пачакайце! — затрымала іх Ларан.

Падышоўшы да галавы з тоўстым носам, яна адкрыла паветраны кран і спытала:

— Хто вы?

Пачуўся шэпт:

— Хто гэта? Вы, Керн? Адкрыйце ж мне вушы! Я не чую вас...

Ларан заглянула ў вушы галавы і выцягнула стуль густыя кавалкі ваты.

— Хто вы? — паўтарыла яна пытанне.

— Я быў прафесарам Дауэлям.

— Але ваш твар? — задыхнулася ад хвалявання Ларан.

— Твар?... Так... мяне пазбавілі нават майго твару... Маленькая аперацыя... парафін уведзены пад скуру носа... Маім застаўся толькі мой мозг... але і ён адмаўляецца служыць... Я ўміраю... нашы доследы недасканалыя... хоць мая галава пражыла больш, чым я разлічваў тэарэтычна.

— Чаму ў вас акуляры? — спытаў следчы.

— Апошнім часам калега не давярае мне, — і галава спрабавала ўсміхнуцца. — Праз гэтыя акуляры нічога не відна... Зніміце ж мне іх...

Ларан дрыжачымі рукамі зняла акуляры.

— Мадэмуазэль Ларан... вы?

І раптам, убачыўшы Артура, які стаяў збоку, акамянеўшы, галава радасна вымавіла:

— Артур!.. Сын!..

— Бацька, дарагі мой! — Артур падышоў да галавы. — Што з табою зрабілі?..

— Вось... добра... Яшчэ раз мы пабачыліся з табою... пасля маёй смерці... — прашыпела галава прафесара Дауэля.

Галасавыя звязкі амаль не працавалі. У паўзах паветра са свістам вылятала з горла.

— Артур, пацалуй мяне ў лоб... калі табе... не... непрыемна...

Артур схіліўся і пацалаваў.

— Вось так... цяпер добра...

— Прафесар Дауэль, — сказаў следчы, — ці можаце вы паведаміць нас аб абставінах вашай смерці?

Галава павярнула на следчага патухлы позірк, відавочна дрэнна разумеючы, у чым справа. Потым, зразумеўшы, паволі скасіла вочы на Ларан і прашаптала:

— Я ёй... гаварыў... яна ведае ўсё.

Губы галавы перасталі шавяліцца, а вочы зацягнуліся імглою.

— Канец! — сказала Ларан.

Нейкі час стаялі ўсе моўчкі, прыгнечаныя здарэннем.

— Ну што ж, — спыніў маўчанне следчы і, звярнуўшыся да Керна, сказаў: — Прашу ісці за мною ў кабінет! Мне трэба зняць з вас допыт.

Калі дзверы за імі зачыніліся, Артур цяжка асунуўся на крэсла каля галавы бацькі і закрыў твар далонямі.

— Бедны, бедны бацька!

Ларан мякка палажыла яму руку на плячо. Артур падняўся і моцна паціснуў ёй руку.

З кабінета Керна раздаўся выстрал.

КАНЕЦ

Дзеля актывізацыі спецыялістычнай дапамогі

(Працяг са стар. 1)

аднак жа хаця адзін дзень у тыдні будзе прымаць землярабоў у аграмамоўцы.

2) Двухсямейная аграмамоўка, у якой пасяляцца аграном і заатэхнік. Будзе гэта таксама аднапавярховы будынак з тымі ж самымі памяшчэннямі, але пашыраны толькі на адно сямейнае памяшканне.

3) Трохсямейная аграмамоўка, двухпавярховая, у якой апрача агранома і заатэхніка пасяліцца лекар-ветэрынар. Інакш гаворачы, гэты тып аграмамоўкі абяспечыць таксама хуткай і спецыялістычнай дапамогай усю хатнюю жывёлу землярова.

Пачаткова, у першым годзе арганізацыі аграмамовак, плануецца толькі пабудову або рамонт нявыкарыстаных будынкаў на аграмамоўкі, дык абавязваюць тут суровыя ўказанні Дэпартамента вясковага будаўніцтва пры Міністэрстве сельскай гаспадаркі. Паводле гэтых указанняў перабудову — рамонт дадзенага будынка на аграмамоўку можна правесці толькі тады, калі пасля рамонту будзе ён адказваць хаця б асноўным запатрабаванням арганізацыі першага тыпу аграмамоўкі. Адаптаваны будынак не можа быць знішчаны больш чым у 70 прац.. Справа ў тым, каб пазбегнуць усялякіх схільнасцей да хаўтуры ў выкананні так сур'ёзнага задання, як арганізаванне аграмамовак. Напрыклад, у Беластоцкім павеце планавана будаваць часовыя аграмамоўкі са старых драўляных будынкаў у Беластоку. Зразумела, што такое вырашэнне справы было б таксама толькі... часовае. Праект такі не быў зацверджаны.

На нядаўным пасяджэнні Прэзідыума Ваяводскага саюза сельскагаспадарчых гурткоў у Беластоку, пасля дакладнай абмяркоўкі з павятовымі саюзамі сельгасгурткоў, партыйнымі і адміністрацыйнымі ўладамі і ўстановамі, вынесена пастанову, што на тэрыторыі нашага ваяводства ў 1961 годзе пабудуецца 52 новыя будынкі пад аграмамоўкі і 27 будынкаў будзе адаптаваных. Усё гэта будуць аграмамоўкі першага тыпа. У першую чаргу, аграмамоўкі пабудуецца ў грамадах з вялікім лікам членаў сельскагаспадарчых гурткоў з арыентіроўкай на іх актыўнасць у галіне стаўленых перад сельгасгурткамі заданняў (дбайнасць аб павышэнні прадукцыйнасці і прыбытку з гаспадарак, механізацыі палявых работ і г. д.) Аграмамоўкі пабудуецца за кошт фонда развіцця сельскай гаспадаркі, якім распараджаюцца павятовыя саюзы сельскагаспадарчых гурткоў і якія ў хуткім часе перакажуць радам народовым — непасрэдным інвестарам пабудовы аграмамовак.

Нямала будзе каштаваць нас гэтае мерапрыемства. Чапрыклад, толькі ў 1961 годзе арыентацыйны кошт пабудовы і адаптацыі будынкаў на аграмамоўкі будзе складаць у нашым ваяводстве каля 13 мільёнаў зл. Але нашай адсталай гаспадарцы патрэбныя добрыя ўколы, каб яе вылечыць. І гэтымі добрымі ўколамі павінна тут быць пакуль што арганізацыя сеткі пунктаў спецыялістычнай дапамогі непасрэдна ў вёсках.

Дзеля прыкладу прыгадаем некалькі мясцовасцей, дзе будуць пабудаваны аграмамоўкі. Дык вось, у Гайнаўскім павеце: Новае Беразова (8 сельгасгурткоў на тэрыторыі ГГН), Чыжы, (на 9 вёсак у 8-мі існуюць сельгасгурткі), Ласінка (у апошнія гады зауважаецца імкненне да павышэння ўраджайнасці з гектара, пашырэння пашавай базы), у Бельскім павеце ў 1961 годзе будзе пабудаваных аж 5 аграмамовак (м. інш. у Пасынках і Адрынях); у Беластоцкім павеце пабудуецца будынак аграмамоўкі ў Гарадку і адаптуецца нявыкарыстаны будынак у Тапалянах.

Мікалай Мароз

Кіраўнік арганізацыйна-эканамічнага аб'яднання ВЗКР.

СЕРКА — БАГАЦЦЕ НАШАЙ КРАІНЫ

Пясэчна — гэта невялікая мясцовасць каля Тарнабжэгу, у Жэшаўскім ваяводстве. Навокал Пясэчна раскінуліся невялічкія драўляныя вёсачкі. Аколіца тут надзвычай прыгожая. Летам усе гэтыя вёсачкі патанаюць у зеляні садоў, за якімі роўнымі радкамі цягнуцца цэлыя плантацыі памідораў, гуркоў і іншай агародніны. Зямля тут ураджайная, амаль усюды пшанічная. Мабыць таму вырошчванне садавіны і агародніны ў аколіцах Тарнабжэга мае сваю багатую традыцыю і дае немалы даход землярабам. Аднак найбольш прыгожасці прыдае аколіцы шырока разлітая Вісла, па берагах зарослая густым лазнікам, над якім ніколі не змаўкаюць стаі крыклівых крачак.

Яшчэ некалькі год таму назад аб Пясэчне мала хто ведаў у нашай краіне. Слых аб ім пайшоў з таго часу, калі знойдзена тут залежы серкавай руды. І яшчэ якія, бо па Мексіцы і Сіцыліі маюць трэцяе месца ў свеце!

Мне давялося пабываць у Пясэчне з экскурсіяй. Правадніком нашым быў малады інжынер, адзін з будаўнікоў серкаапрацоўчага камбіната.

— Залежы серкавай руды ў нас, — тлумачыў інжынер, — вельмі багатыя. Нашая руда мае ў сабе

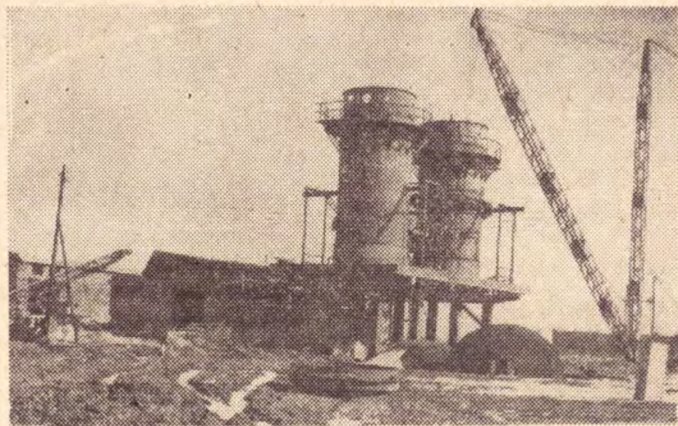

На здымку: кіслотныя вежы серкаапрацоўчага камбіната ў Пясэчне.

вялікі працэнт серкі. Хопіць сказаць, што калі руда мае ўсяго толькі 5 прац. серкі, то ўжо аплачваецца эксплуатаваць яе.

Эксплуатацыя серкі ў Пясэчне вельмі выгодная. Яна праводзіцца адкрыўковай сістэмай. Пласт зямлі, які пакрывае залежы серкі, вельмі тонкі. Затое жыла серкавай руды даходзіць да некалькі дзесяткаў метраў таўшчыні.

Мы прайшлі ў цэх механічнай апрацоўкі серкі.

Найцікавейшыя абсталяванні і механізмы ў гэты цэх, — гаворыць інжынер, — мы атрымалі з Савецкага Саюза.

Чалавек сярод усіх гэтых механізмаў адчувае сябе нейкім малым, загубленым. Хопіць сказаць, што адзін толькі млын да малачэння руды (атрыманы з СССР) важыць 280 тон. А іх тут некалькі.

Побач з серкавым камбінатам будуецца фабрыка суперфасфату і фабрыка серкавай кіслаты. Магутны гэта завод. На працягу аднаго года ён будзе перапрацоўваць да 150 да 250 тысяч тон серкі. А працаваць у ім будзе каля 5000 рабочых. Большасць з іх гэта жыхары патанаючых у садах драўляных вёсачак.

У першых днях снежня на «Дзень шахцёра» пушчана ў рух першую ў Польшчы шахту серкавай руды. Распачаў таксама працу і серкаапрацоўчы камбінат. З яго высокіх комінаў хлынулі ў гору першыя клубы дыму, прыдаючы ўсёй аколіцы куды больш сучасны выгляд.

В. Баршчэўскі

КУТОК ЭТНОГРАФА

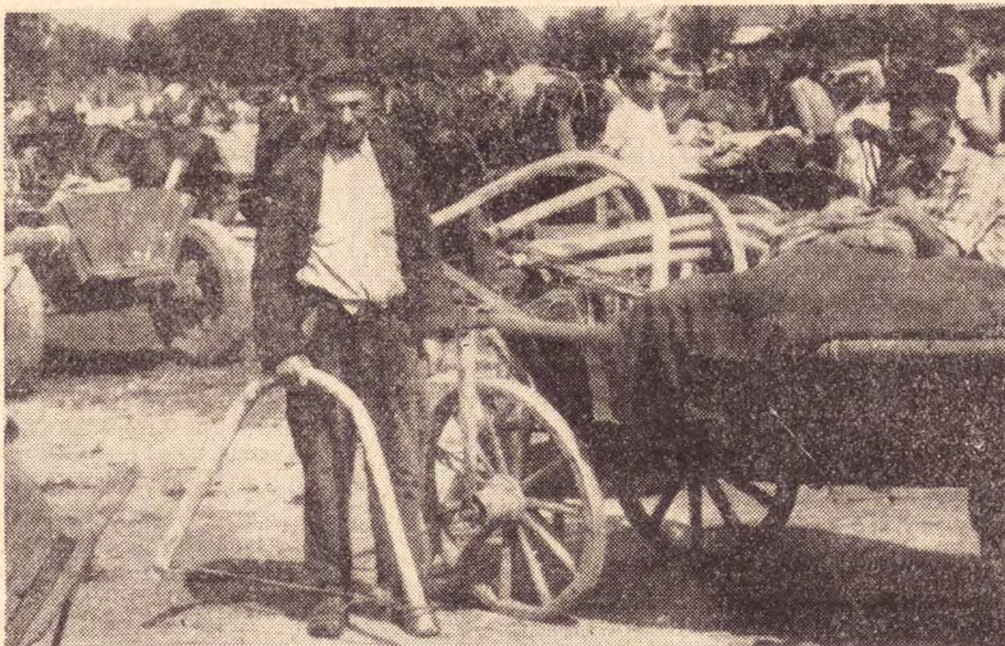

Дугі. Прывёз іх у Гайнаўку на рынак Рыгор Ляўчук.
Фота М. ПЯЦЮКЕВІЧ

АД ПРЫБЫТКУ БАЛІЦЬ

У вёсцы Гарнова, Сямяціцкага павета, ёсць каля 80 пастаянных пастаўшчыкоў малака. Жывуць яны 5 кіламетраў ад зляціні, у якую штодзённа прыносяць малако. Пасля падводай адвозяць яго да Дзядковіц, адкуль самаход вязе малако ў сямяціцкае малочнае прадпрыемства. Але не заўсёды гарноўскаму малаку ўдаецца забрацца на машыну малочнага прадпрыемства. Гэта залежыць ад настрою шафёра — ці захочацца яму пачакаць на падводу і забраць малако ці не. Вельмі часта здараецца, што шафёр не хоча пачакаць. Тады гарноўскае малако два дні стаіць у Дзядковіцах. Вядома, за гэты час яно сапсуецца. Дзяржаве ад гэтага няма ніякага прыбытку, а сялянам вялікая затрата. І ўсё гэта з прычыны кепскага настрою шафёра.

Ці ж нельга забавязаць шафёра малочнага прадпрыемства, каб ён 15—20 мінут пачакаў на падводу з Гарнова? Несумненна, было б яшчэ лепш, калі б гэты шафёр заязджаў па малако ў самае Гарнова. Зразумела, што гэта залежыць толькі ад пастановы кіраўніцтва малочнага прадпрыемства ў Сямяцічах. За такую пастанову жыхары Гарнова былі б вельмі ўдзячны, а дзяржава атрымала б больш малака.

*

Сяляне аколіц Нурца і Залеся яшчэ больш маюць турбот з малаком.

„ГРОМАСІ"

Грошы маюць сілу — гэтыя словы вельмі часта можна пачуць у Сідры. Ды не толькі ў Сідры, але і ў многіх навакольных вёсках. Звязана ўсё гэта з кіраўніком Гмінай касы спулдзельчай (ГКС) Андрэем Кіселям.

Андрэй Кісель мае, як кажуць у Сідры, добрыя плечы і таму нікога не баіцца, і кіруе народнай установай так, як гэта яму асабіста падабаецца. Калі хто на яго напіша скаргу і калі ён аб гэтым даведаецца, тады лепш не заходзіць у ГКС.

Ян Палейка з Барвіхі ў свой час скардзіўся ў павятовых урадах на Андрэя Кіселя. І вось тады, калі ён закантрактаваў лён і ў гэтай справе звярнуўся да ГКС, Андрэй Кісель выкінуў яго з гэтай установы. Такіх выпадкаў ёсць шмат.

Андрэй Кісель у кожнай вёсцы мае прыхільнікаў. Многа таксама ў яго калегаў. І калі прыхільнікі альбо калегі звяртаюцца да ГКС-у ў справе пазыкі, дык абавязкова атрымоўваюць яе, хаця на гэта няма ніякіх асноў. Справа ў тым, што кіраўнік ГКС-у не лічыцца ані з пакліканай да прыгляду пазык «крэдытовай» камісіяй, ані з пастановамі Прэзідыума ГРН, ані з пастановамі праўлення ГС-у.

Прывяду некалькі прыкладаў. Удава Эмілія Русейка з Сідры жыве ў цяжкіх матэрыяльных умовах. У яе згарэла гумно. Яе заяву адносна пазыкі 10 тысяч зл. на будову гумна зацвердзіў Прэзідыум ГРН. Але Андрэю Кісялю не хочацца беднай кабеце прыдзяліць столькі грошай і дае ёй толькі 2 тысячы зл. Зусім інакш ён паступае са сваімі прыяцелям Адольфам Беляўскім з Саломянкі. У Адольфа Беляўскага матэрыяльныя ўмовы вельмі добрыя. Мае ён воз балон, два рукавікі, два гумна, два хлявы, новы дом і ўсе астатнія будынкі ў добрым стане. Ён багаты і таму Андрэй Кісель прызнае яму 10 тыс. зл. пазыкі. Беспадстаўна атрымоўвае пазыку ў суме 8 тыс. зл. таксама заможны гаспадар Язэп Богдан з Макаўлян. Аднак бядняк Анатоль Рамашка з Сідаркі, якому неабходна было прызнаць хоць 10 тыс. пазыкі на будову хаты, нічога не атрымаў. (Толькі пазней пасля многіх інтэрвенцый Прэзідыума ВРН была Кіселям прызнана пазыка).

Андрэй Кісель зусім не лічыцца з законнасцю нашай дзяржавы. Яго калега, Станіслаў Кузьма з Саломянкі, атрымаў пазыку з Сельскагаспадарчага банка ў Саколцы без подпісу пазыковага «скрыпту» старшынёй Прэзідыума ГРН у Сідры. Вядома, упаўнаважаны банка з'яўляецца добрым сябрам Андрэя Кіселя. Прыяцелям заўсёды Андрэй Кісель ідзе на сустрач. Вось, напрыклад, для Уладыслава Грыкі з Сідаркі Прэзідыум ГРН прызнаў толькі 300 зл. пазыкі, а кіраўнік

ГАЛАВА

Тут зусім няма яго дзе збыць. Некалі купляла ад іх малако малочнае прадпрыемства ў Бельску. Але ўжо даўжэйшы час, невядома чаму, не хоча купляць.

У аколіцах Нурца і Залеся меліяраваныя сенажаці. Дзякуючы гэтаму, сяляне ў хуткім часе змаглі карэнным чынам павялічыць жывёлагадоўлю. Яны спадзяваліся, што продаж надвыжак малака будзе не малой крыніцай дахадовасці іх гаспадарак. І сапраўды, малака тут хоць залійся. Але карысць з гэтага невялікая, бо няма збыту.

Выходзіць, ад прыбытку галава баліць чалавеку. І ўсё гэта з прычыны кепскай арганізацыі працы малочнага прадпрыемства. (вб)

АПЛАЧВАЕЦЦА ЦІ НЕ АПЛАЧВАЕЦЦА?

У доўгія зімовыя вечары сяляне часта вядуць паміж сабою гарачыя спрэчкі: аплачваецца гадоўля, напрыклад, свінней ці не аплачваецца? Слухаючы іх з боку, прыходзіш да вываду, што і той і другі маюць рацыю. Крыху працу таксама высока, то ў такім выпадку лепш не распачынаць гадоўлі. Але калі мы самі будзем вырошчваць бульбу, садзіць шмат дыняў, цукровых ці сталовых буракоў, моркву, брукву, рэпу, цыкорыю і з лісцяў гэтых раслін з дадаткам смешна гэта выходзіць. Але калі мы будзем гэтакае пытанне разважаць дакладней, то прыдзем да вываду, што гадоўля свінней не аплачваецца, калі нам трэба купляць і бульбу, і асыпку, і салому на падсцілку і дрэва ці вугаль па высокіх рыначных цэнах. А калі б мы яшчэ ацэньвалі сваю кукурузы зробім сіласы, а на летні час пасеем канюшыну, сарадэлю, люцэрну ці нострушык белы, а калі б яшчэ мы мелі плошчу для выпасу на папары ўлетку, то ў такім выпадку гадоўля свінней не толькі аплачваецца, але дае вельмі добрыя рэзультаты. У якасці прыкладу можна ўзяць усіх тых гаспадароў, якія ніколі не вязуць на вольны рынак збожжа ці бульбу, а рацыянальна скармліваюць гэтыя пашы ў гаспадарцы і пасля прадаюць гатовыя штукі на кантрактацыю.

Пры гэтым трэба сказаць, што паша будзе тым больш таннейшая, чым большыя ўраджаі мы будзем збіраць з кожнага гектара.

Цяжка было б у гэтым кароткім артыкуле даваць парады, як сабраць высокія ўраджаі з палёў. На гэта трэба патраціць шмат часу, а пры жаданні мы можам гэта дасягнуць чытаючы добрую кніжку, слухаючы радыё, ці запытацца «Нівы», якая вельмі ахвотна дапаможа.

Навука ўстанавіла, што на прырост 1 кг жывой вагі трэба скарміць ад 4 да 6 кг асыпкі. Возьмем сярэднюю цыфру 5x2 зл. 50 гр. за кожны кілаграм асыпкі і атрымаем 12 зл. 50 гр. сабекоштаў, а пункты скупу плацяць 18—19 зл. Адсюль вывад: 18 зл. 50 гр — 12 зл. 50 гр = 6 зл. Добра і гэта. Але калі б мы гадавалі не адну штуку, а 10 X 6 = 60 зл. X 25 дн. = 1500 зл. у месяц.

На разважанні, на навуку і калькуляцыю трэба выкарыстаць усе зімовыя вечары.

Нестар Перавой

НА ЎРОКУ

У Галадах (Бельскі павет) наш фотарэпарцёр трапіў да сямікласнікаў на заняткі па матэматыцы. У мясцовай школе матэматыку вядзе Надзея Федарчук (на здымку).

10 ГОД СУПОЛЬНАГА ГАСПАДАРАВАННЯ

(Працяг са стар. 1)

Адно тут важнае і абагульняючае іх дасягненні: за бягучы год зарплата за працадзень у параўнанні да мінулых гадоў узрасла больш чым напалову. Сёння кааператыў у Крывой налічвае 44 члены. У бягучым годзе да супольнага гаспадаравання прыступіла 11 гаспадароў.

— Мы бачым перспектывы развіцця нашага кааператыва і таму папрасілі сваіх суседзяў, каб прынялі нас у сваю сям'ю, — гавораць новыя члены.

А перспектывы існуюць сапраўды нямалыя. Кааператыўшчыкі маюць ужо 3 трактары, грузавую машыну, камбайн, 2 прычэпы, снопавязалку, грабілку, 3 малацілкі і многа меншых неабходных сельскагаспадарчых машын і прыладаў. А добрая машынная база — гэта аснова развіцця ў добрым напрамку кожнай гаспадаркі.

Кааператыўшчыкі ў Крывой гаспадараць на плошчы звыш 300 гектараў. У тым ліку маюць каля 200 га ворнай зямлі. Калі разглядзець іх спосаб і метады выкарыстання зямельных угоддзяў, дык у гэтым напрамку пазайздросціць ім трэба. Хопіць прывесці тут некаторыя дадзеныя аб сабраным ураджаі больш распаўсюджаных культур у бягучым годзе. Ільну сабрана звыш 100 цэнтнераў (увесь здадзена на кантрактны дагавор), цукровых буракоў звыш 200 цэнтнераў, бульбы каля 800 цэнтнераў (была пасаджана на плошчы 5 га, але частка замокла і пагніла). Кожны з кааператыўшчыкаў на свае патрэбы мае бульбу з прыагародных участкаў. Жыта сабрана 465 цэнтнераў, пшаніцы 18,5 цэнтнераў (неўраджай быў на пшаніцу), 124 цэнтнераў яравой, ячменю — 29 цэнтнераў, аўса — 423 цэнтнераў, вікі — 16 цэнтнераў. Была таксама капуста — сабрана каля 200 цэнтнераў.

Кааператыў узяў напрамак на развіццё жывёлагадоўлі. З гэтай мэтай важнае месца занялі тут пасевы кукурузы. У бягучым годзе засеяна яе на плошчы каля 4 га. Зроблена вялікую сіласную яму. Гэта шмат дапаможа ў вырашэнні пашавай праблемы, якая тут фактычна не існуе, але ад прыбытку яшчэ нікому галава не балела. Па меры пашырэння пашавай базы ў выглядзе т. зв. пасяўных раслін усіх відаў намерана ліквідаваць горшыя сенажаці ў карысць ворыўных угоддзяў, што больш рэнтабельнае ў сельскай гаспадарцы.

Як бачым, значнае месца на палях кааператыўшчыкаў займаюць прамысловыя расліны. Іх пасевы будуць пашырацца. Рэнтабельнасць дае кантрактацыя. У бягучым годзе кантрактавана не толькі лён і буракі, але і жыта, бульбу, авёс, пшаніцу, канюшыну. Гэтае, апрача даходу, прыносіць яшчэ забеспячэнне дапамогі ў форме пазык насення і ўгнаенняў, калі свайго ў дадзены час не хапае.

Дзеля паляпшэння стану ўраджайнасці ворыва намечана план яго меліярацыі. Ужо праведзена меліярацыю на плошчы 75-ці га ворыўных угоддзяў.

Усё тут было сказана коратка, але ўсё ж кідае свой яркі прамень на дасягненні за 10 год існавання кааператыва ў Крывой і на несумненныя перспектывы яго развіцця.

(МК)

ГКС-у дапісвае яшчэ адзін нуль і выдае 3 тыс. зл.

Яшчэ на вышэйшым мастацкім узроўні Андрэй Кісель прыдзяляе пазыку для Мечыслава Кліма з Ставарова. Мечыслаў Клім ужо ўзяў адну пазыку і прапіў. Захацелася яму ўзяць яшчэ другую пазыку — 15 тыс. зл. Тады кіраўнік ГКС-у прыдзяляе пазыку няпоўналетняму яго сыну Станіславу. Каб было ўсё згодна з законам, побач з прозвішчам сына дапісвае ён даныя з пашпарта бацькі. І ўсё ў парадку.

ШЫ ЮЦЬ ЛУ”

Кажуць людзі, што Андрэй Кісель ва ўсе пазыкавыя справы мачае пальцы, ды добра мачае. За прыдзел пазыкі яму заўсёды пару злотых пападае. Многія гавораць аб тым, што за прыдзел пазыкі сумаю ў 25 тыс. для Аляксандра Кедыша з Князёўкі, Андрэй Кісель патрабаваў 3 тысяч зл. хабару.

Вось таму Андрэй Кісель зараз найбагацейшы ў Сідры. Вось таму і выпіць заўсёды яму хапае, а выпіць ён любіць часценька. На агульным сходзе ГКС-у, на якім быў і намеснік старшыні Прэзідыума ПРН грам. Зіноўка, Андрэй Кісель быў таксама п'яны і вёў сябе так, што многія абураліся. Але за гэта яму ніхто нават пальцам не кіўнуў.

Андрэй Кісель праводзіць таксама шкодную палітычную дзейнасць. Ён усе намаганні пакладае, каб падарваць аўтарытэт мясцовай улады, яе паасобных прадстаўнікоў. Шмат пакладае намаганняў, каб скампрамітаваць старшыню Прэзідыума ГРН за тое, што ён паведамляе ўлады аб усіх яго махінацыях у ГКС-е.

Можна было б яшчэ многа прыводзіць фактаў аб дзейнасці Андрэя Кіселя. Трэба было б многа пісаць аб п'янстве ў ГКС-е, аб былой касіршы, якая супольна са сваім кіраўніком рабіла розныя грашовыя камбінацыі, аб гадах 1944 — 1947, калі Андрэй Кісель насіў прозвішча Яворскі і г. д. Але ўжо і гэта дастаткова характарызуе дзейнасць кіраўніка ГКС-у. Аб гэтай «дзейнасці» Андрэя Кіселя добра ведаюць павятовыя ўлады, але ўсе з гэтага нічога не робяць. Андрэй Кісель і далей у Сідры ўсемагутны.

Урэшце дзейнасць кіраўнікоў ГКС у павеце папала на абмяркоўку экзекутывы КП ПАРП у Саколцы. На гэтым пасяджэнні, якое адбылося 20.XI.1959 г., моцна Андрэя Кіселя пакрытыкавалі.

Значыць, мінуў ужо год, калі Андрэю Кіселю прышлося чырванець. І гэта ўсё. Ён далей гуляе ў Сідры, далей смяецца з павятовых улад. У Саколцы, як відаць, на ўсё гэта глядзяць праз пальцы і гэтым самым яшчэ больш асмельваюць Андрэя Кіселя — гэтую акулу, якая пасвіцца на крыўдзе людзей.

М. Сваяк

З ВІЗІТАМ У САМАДЗЕЙНІКАЎ

П'еса «На ўскраіне сяла» ў пастаноўцы драматычнага гуртка з Ляшукоў (Гайнаўскі павет). Галена Пташынская ў ролі Алесі і Янка Пташынскі ў ролі Захара. **фота Генрых Рагазінскі**

АХОВА САДОЎ АД МАРОЗУ

У вельмі марозныя зімы нізкая тэмпература нішчыць сад. Так званыя марозныя апёкі кары дрэў шырока распаўсюджаны. Апёк — вынік празмернага сонечнага нагрэву паверхні кары дрэў ва ўмовах нізкіх зімовых тэмператур. У зімовыя ясныя дні, асабліва ў канцы зімы, сонца пры ясным бязвоблачным небе кідае на зямлю ўсё больш цёплых праменняў, якія награваюць кару дрэў і гэтым чынам садзейнічаюць прабуджэнню тканяў дрэва. Безумоўна, што апёкі паяўляюцца на сонечным баку ствалоў пладавых дрэў. Не сустракаем іх з ценевага боку, на які не ўздзейнічаюць сонечныя праменні.

Марозныя (альбо дакладней сонечныя) апёкі і нанесеныя імі пашкоджанні пладавым дрэвам прыносяць агромную шкоду садам, выклікаючы пагібель дрэваў і захворванне іх чорным ракам.

Сярэдняя тэмпература паверхнасці кары ствалоў яблынь у зімовы сонечны дзень прыкладна такая: з сонечнага боку ад + 1 да + 4 градусаў (у залежнасці ад пары дня), з ценявага боку ад — 2 да — 6 градусаў.

Назіранні над утварэннем зімніх апёкаў гавораць аб розным супрацiўленні і стойкасці паасобных гатункаў, што звязана з біялагічнымі асаблівасцямі гэтых парод і гатункаў. Шкодны ўплыў сонечнага нагрэва зімою можа быць значна аслаблены правядзеннем простых мерапрыемстваў, якія змогуць у значнай ступені аслабіць і нават перашкодзіць паяўленню зімніх апёкаў.

Да найбольш вядомых прыёмаў можна аднесці абвязванне ствалоў дрэў якім - небудзь матэрыялам (саломай не раім, бо яна прыцягвае да сябе мышаў), ахоўваючы кару ад награвання зімою. Добра абвіваць дрэвы веткамі сланечніка, веткамі сасны, азёрным камышом і трасніком. Гэта таксама абароніць дрэва не толькі ад награвання, але і абгрызання яго зайцамі. Калі абвязваецца саломаю, дык трэба туга абвязаць ад зямлі дрэва — тады цяжка мышам будзе яго падгрызці. Абвязку дрэў трэба рабіць ад асновы ствала. Маладыя дрэвы павінны быць прывязаны да моцных калоў, бо інакш могуць пагнуцца і зламацца. Найлепшы тэрмін абвязкі — гэта глыбокая восень, пасля заканчэння асенніх зацяжных дажджоў.

Абвязку можна замяніць абмазваннем дрэў (асабліва дарослых) вапнаю. Яна таксама ахоўвае кару ад награвання. Нельга карыстацца да абмазвання кары глінаю, бо яна паглынае многа цяпла. Гліна сільна награваецца і перадае цяпло для кары. Абмазванне вапнаю просты і непрацаёмкі прыём, які павінен атрымаць шырокае практычнае прымяненне. Гэтае мерапрыемства, ахоўваючае ад апёкаў, неабходна рабіць з улікам наступных умоў:

1) для абмазвання лепш браць нягашанае вапна, і растварыць яе да жыдкага сметанападобнага стану.

2) абмазку праводзіць позняй восенню, але не ў марозную пагоду.

3) калі дождж зімою змые абмазку, яе трэба паўтарыць, найлепш у безмарозны дзень.

4) карысна да абмазкі з вапны дадаць крыху тлустай гліны да светлажоўтага колеру раствора. Гэта спрыяе таму, што дождж так хутка не змые абмазкі.

Некалькі месяцаў таму назад мой муж вярнуўся з дома адпачынку. І вось бяда. Пасля гэтага стаў, як у нас кажуць, зайздросны. Дзе мы не пойдзем у госці, ён заўсёды мае прэтэнзіі, што я яму замала прысвячаю ўвагі, што замала на яго гляджу і да яго ўсміхаюся.

І вось набліжаюцца святы: новы год, каляды і іншыя. Безумоўна, будзем мы і ў гэтым годзе на навагоднім балю, будзем у гасцях. У яго празмерная зайздрасць выклікае ў нас непатрэбныя непаразуменні. Пагуляць, пабыць у кампаніі хочацца. Мы яшчэ маладыя, жывем другі год з мужам.

Каб знала, што муж пасля навагодняга балу зноў «дасць мне бобу», дык не пайшла б на гулянне. Што зрабіць, каб, так сказаць, яго «вылячыць» ад гэтай хваробы?

Паліна
Сямяцічы

У большасці выпадкаў зайздрасць выклікаецца недаверам, няпоўнай упэўненасцю ў вернасці. Гэта адна справа. Бывае і так, што адзін з супругаў у кампаніі зусім не лічыцца са сваёй жонкай ці мужам. У яго ці яе прысутнасці танцуе толькі з іншымі мужчынамі ці жанчынамі, у яго прысутнасці шэпчацца, а нават цалуецца. І такія паводзіны аднаго з супругаў выклікаюць незадаваленне і непрыемнасць у другога, хаця ўсё гэта не мае нічога супольнага са здрадай.

Адным словам, неабходна, каб муж ваш не сумняваўся ў вашай вернасці. Трэба таксама ў кампаніі мець меру ў жартах. Бо любіць таксама трэба ўмець.

СЭРЦАЙКА

* НАВІНЫ ТЭХНІКІ * НАВІНЫ ТЭХНІКІ *

ПОЛЬСКІ РЭАКТЫЎНЫ САМАЛЁТ «ІСКРА»

Самалёты з прапелерамі паступова трацяць сваё ранейшае значэнне. Замяняюць іх рэактыўныя самалёты. Яго персанал вучыцца на спецыяльных трэніровачных рэактыўных самалётах. Да гэтай катэгорыі належыць польскі рэактыўны самалёт «Іскра». Канструктарамі яго з'яўляецца калектыў супрацоўнікаў дацэнта Тадэуша Солтыса, які атрымаў з гэтага выпадку ўзнагароду ад Міністэрства Народнай Абароны.

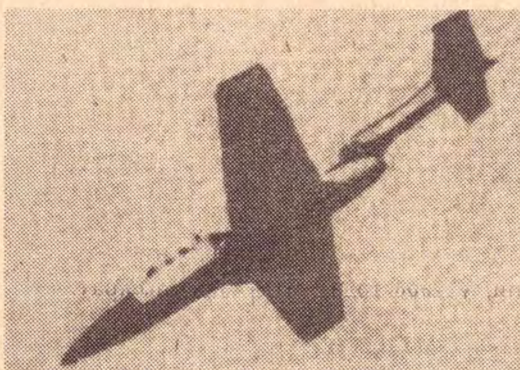

НАЙБОЛЬШЫ НА СВЕЦЕ КОМПАС

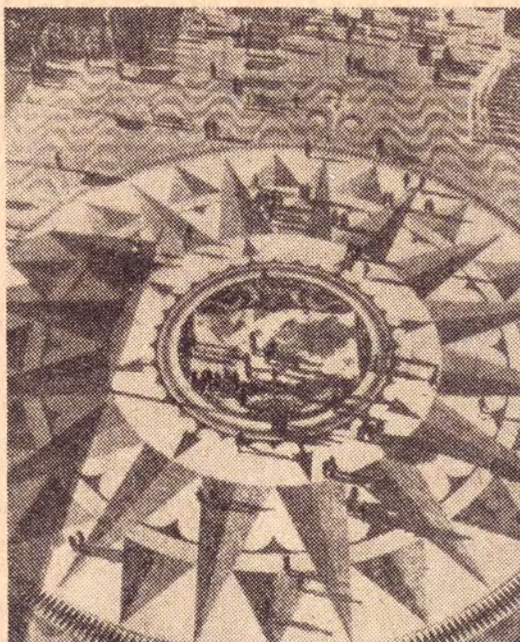

Дакладней кажучы, найбольшая компасная ружа на свеце. Выканана з мармуру ў выглядзе своеасаблівай мазаікі, дыяметрам у 5 м. Знаходзіцца гэты компас у Бэлем, у Партугаліі. Гэты компас Партугаліі падарыла Паўднёва - Афрыканская Ўнія ў сувязі з нядаўнымі ўрачыстасцямі, прысвечанымі пяцісотгоддзю з дня смерці Генрыха Жэгляжа, які адкрыў Мыс Добрай Надзеі.

*

Адной з амерыканскіх фірм створана хуткадзеючая машына - перакладчык для перакладу з рускай на англійскую мову. Цікавы яе вузел - слоўнік — ён уключае 50 тысяч слоў.

* НАВІНЫ ТЭХНІКІ НАВІНЫ ТЭХНІКІ *

АБ КАНЦЫ СВЕТУ

Сёлета быў адзін, зрэшты, няўдалы канец свету. 38-гадовы італьянскі доктар Эліо Бланка дайшоў да вываду, што 14 ліпеня будзе новы патоп. Ён з групай сваіх веравызнаўцаў (пан Бланка з'яўляецца правадыром адной з груп адвентыстаў; яго называюць Брат Эмман) узабраўся на верх гары Мон-Блан, каб там перачакаць страшэнную катастрофу. Пасля аказалася, што такое «канцасветнае» шаленства агарнула ў той самы час групу адвентыстаў у ЗША, Перу, Італіі і Швейцарыі.

Адвентысты (дарэчы, іх секты існуюць і ў нас, на Беласточчыне) ўжо шмат гадоў спецыялізуюцца ў прапаведванні канца свету.

Заснавальнікам секты адвентыстаў быў Віліям Міллер. Гэта ён першы раз акрэсліў, што скачэнне свету адбудзецца ў 1843 годзе. Калі гэтая пропаведзь аказалася фальшывай, у радах адвентыстаў выбухнула такое незадаваленне, што амаль не дайшло да расколу ў секце.

Раскол наступіў у 1864 годзе ў ЗША — на «сапраўдных» адвентыстаў і «Сведкаў Еговы». Прарок гэтых апошніх, Чарл Русэль, зараз жа пачаў прапаведваць канец свету, ведаючы, што гэта найлепшы спосаб здабыць прыхільнікаў. Прыхільнікаў здабыў, але канец свету не наступіў.

Дык вось, свет меў згінуць у 1914 годзе, а пасля ў 1918 годзе. Апошні канец свету, які прапаведваў доктар Бланка, таксама не ўдаўся. Ну што ж, пачакаем наступнага. **(вб)**

КАСЦЮМ І САБАКІ

Сябры вялікага рускага фізіёлага, Івана Пятровіча Паўлава аднойчы сабралі крыху грошай, каб ён змог купіць сабе новы касцюм, таму, што стары сурдут ужо зусім быў зношаны (малады вучоны толькі што пачаў сваю дзейнасць і яго матэрыяльныя ўмовы былі вельмі цяжкімі).

— Дзякую, сябры! — сказаў збянтэжаны Іван Пятровіч.

На наступны дзень ён прышоў у лабараторыю з радасна зяючымі вачамі. У руках яго была доўгая вяроўка, на якой прывязаны былі сабакі розных парод.

— Вы нават уявіць сабе не можаце, як у час спатрэбіліся гэтыя грошы. Вопыты зараз можна паставіць куды шырэй. Касцюм? Ну што вы! Стары жа яшчэ доўга вытрымае.

МОДА

Світэр гольф — гэты фасон надаецца і для дзяўчат і для хлопцаў.

Ці ведаеш што...

Штат Джорджыя ў ЗША і Грузія ў СССР па англійску гучаць аднолькава.

*

У гавайскай мове толькі 6 зычных і 5 галосных. Мова гэта вельмі простая, але незвычайна цяжкая.

*

Маляваную падлогу лепш мыць цёплаю задою з дабаўкай 1—2 сталовых лыжак нашатырнага спірту на вядро вады. Нашатырны спірт прыдае фарбе бляск. Нельга маляваную падлогу мыць содай з мылам — ад іх алейная фарба бляднее.

Белыя, немаляваныя падлогі трэба мыць гарачай вадой з мылам, таксама без соды. Моцна забруджаную падлогу перад мыццём трэба намачыць гарачай вадою і пашараваць пяском з дапамогай шчоткі альбо веніка.

*

Яшчэ ў 1945 годзе было нас усяго толькі 24 мільёны.

Зараз ёсць ужо амаль 30 мільёнаў. Гэта значыць, што кожны пяты грамадзянін нашай краіны нарадзіўся пасля апошняй вайны.

*

Гавораць: хто рана ўстае, таму Бог дае, а хто рана жэніцца таму...

У нашай краіне пасля пяцідзесяцігадовага ўзросту жэніцца толькі адна асоба на тысячу. Затое да 19 год жэніцца ў нас адзін на 20 асоб.

Аднак найбольш (кожная дзесятая асоба) жэніцца ў нас паміж дваццатым а дваццаць чацвёртым годам жыцця.

*

У Чэхаславакіі пад кіраўніцтвам інжынера І. Мацку ў Інстытуце медыцынскай фізікі пры медыцынскім факультэце Карлова ўніверсітэта ў горадзе Градзец Карлове праводзіцца значная работа па кібернетыцы. У прыватнасці, створана механічная мадэль сабакі, якая выкарыстоўваецца для дэманстрацыі ўмоўных рэфлексаў.

*

Паводле паведамлення амерыканскай газеты, адна з лабараторый у ЗША распрацоўвае эксперыментальную сістэму для сувязі паміж касмічным караблём і Зямлёй. Сістэма выкарыстоўвае сонечныя праменні, якія збіраюцца, мадулiруюцца і накіроўваюцца ў патрэбным напрамку. На прыёмным пункце праменні прапускаюцца праз дэтэктар, узмацняюцца і падаюцца на дынамік.

Вучоныя лічаць, што гэты від сувязі найбольш падыходзіць для касмічнага карабля, а абсталяванне яе — лягчэй і танней.

Сухінічы абмяркоўваюць...

Нядаўна ў Сухінічах (на Сакольшчыне), у памяшканні мясцовай школы, адбыўся сход гуртка БГКТ, на якім присутнічала звыш 30 асоб. Пасля адкрыцця сходу сябрам Рудніцкім, выступіў інструктар ГП БГКТ на Сакольскі і Дуброўскі паветы Янка Беразавец. Ён расказаў аб гістарычным мінулым беларускага народа, аб яго змаганні за сацыяльную і нацыянальную справядлівасць. У часе сходу гаварыў таксама старшыня сухініцкага гуртка БГКТ сябра Тур. Старшыня абмеркаваў працу гуртка таварыства і мясцовага драмгуртка. Пазнаёміў ён прысутных са зместам дыплома Міністэрства Культуры, які атрымаў драмгурток на цэнтральных элімінацыях беларускіх самадзейных калектываў 27 лістапада гэтага года ў Беластоку.

Пасля выступленняў дакладчыкаў разгарнулася шырокая дыскусія, у якой адзначалася неабходнасць далейшага развіцця культурна - асветнай працы на нашай вёсцы. Адзін з удзельнікаў спрычак гаварыў аб значэнні роднай мовы, да якой трэба абуджаць любоў.

На сходзе выбрана новага старшыню мастацкага гуртка — сябру Рудніцкага.

Калі разыходзіцца аб працу гуртка, дык мае ён пэўныя цяжкасці ў сваёй працы; у вёсцы няма святліцы, а маладыя настаўнікі не прыходзяць з ніякай дапамогай. Кіраўнік школы на працягу пяці гадоў гаварыў аб сваёй дапамозе і дагэтуль яшчэ не датрымаў свайго слова.

Пасля сходу гуртка БГКТ пачалася літаратурная частка, у часе якой свае вершы чытаў Янка Беразавец, які з'яўляецца членам Літаратурнага аб'яднання пры ГП БГКТ. Выступленне сябра Беразаўца прысутныя сустракалі бурнымі воплескамі.

У. Ц.

КІНО НА БЕЛАСТОЧЧЫНЕ

Да вайны на Беласточчыне было ўсяго 20 кіно, у гэтым ліку толькі 13 пастаянных. Зараз у Беластоцкім ваяводстве ёсць 71 кіно пастаянных, 32 кіно, у якіх сеансы адбываюцца некалькі дзён у тыдзень і 18 аб'яздовых кіно, якія пастаянна даязджаюць у вёскі. Апрача гэтага маем на Беласточчыне звыш 120 кінаапаратаў, якімі карыстаюцца паасобныя прадпрыемствы, школы і прафсаюзныя арганізацыі.

Насельніцтва Беласточчыны любіць кіно. Яно тут сталася таксама неабходным, як добрая кніжка ці штодзённая газета. Аб гэтым сведчыць колькасць наведваючых кінасеансы. Напрыклад, за першыя 6 месяцаў бягучага года кінасеансы, якія адбываліся на тэрыторыі Беласточчыны, наведала 2.203.507 гледачоў. Сёлета найбольшай папулярнасцю сярод жыхароў Беластока і ваяводства карыстаўся фільм польскай прадукцыі «Крыжакі». Яго наведала 86.730 асоб. Варта падкрэсліць, што фільм «Крыжакі», дэманстраваўся толькі ў адным кіно ў Беластоку. За білеты на фільм «Крыжакі» атрымана ў кіно «Покуй» — 1.226.891 злотых. На пачатку 1961 года фільм «Крыжакі» будзе дэманстравацца і ў другіх кіно Беласточчыны.

(вб)

Аўтарскі вечар ЯНКІ ДУБІЦКАГА

2 снежня г. г. варшаўская група Беларускага літаратурнага аб'яднання ў памяшканні аддзела таварыства наладзіла аўтарскі вечар маладога таленавітага аўтара Янкі Дубіцкага. Аўтар прачытаў некалькі сваіх новых вершаў, апавяданне і аднаактовую камедыю.

У дыскусіі, якая разгарнулася пасля вечара, выступаючыя абмяркоўвалі творы Дубіцкага і заахвочвалі яго да далейшай творчай працы.

В. Ш.

(НА НАСТУПНЫ ТЫДЗЕНЬ)

BIAŁYSTOK

„POKÓJ" — „Historia współczesna" (pol.) od 23—29.

„TON" — „Nędznicy" cz. I. (NRD) od 23—27., „Nędznicy" cz. II od 28—31.

„SYRENA" — „Uwaga zaginął chłopiec" (NRD) od 25—31.

BIELSK — „Złoty ładunek" (ZSRR) od 27—28., „Niebezpieczny wiek (arg.) od 29—30.

DĄBROWA — „Paryżanka" (franc.) od 27—29., „Kafe pod Minogą" (pol.) od 30—31.

HAJNÓWKA — „Kłopotliwy wnuczek" (USA) od 27—29. „Wiatr w oczy" (ZSRR) od 30—31.

SOKÓŁKA — „Ojciec narzeczonej" (USA) od 27—29., „Niezwykła pogoń" (ZSRR) od 30—31.

SIEMIATYCZE — „Wszystko o Ewie" (USA) od 27—28., „Don Juan" (wegr.) od 29—30.

BIAŁOWIEŻA — „Piątka z wyspy skarbów" (ang.) od 27—29., „Dezerter" (pol.) od 30—31.

CZEREMCHA — „Burzliwa młodość" (ZSRR) od 27—29, „Domek z kart" (pol.) od 30—31.

GRÓDEK — „Piąte koło u wozu" (CSRR) od 27—29, „Płomień za kratą" (ChRL) od 30—31.

KLESZCZELE — „Niebezpieczna przesyłka" (franc.) od 27—29, „Tamia i jej matki" (ZSRR) od 30—31.

KRYNKI — Mężczyzna w spodenkach" (włos.) od 27—29, „Tysiąc talarów" (pol.) od 30—31.

MICHAŁOWO — „Czerwony sygnał" (włos.) od 27—29 „Kalosze szczęścia" (pol.) od 30—31.

MILEJCZYCE — „Półgłówek" (franc.) od 27—29, „Gdy umilkły działa" (ZSRR) od 30—31.

NAREWKA — „Protestuję" (ZSRR) od 27—31.

NAREW — „Nocą, kiedy przychodzi diabeł" (NRF) od 27—31.

ORLA — „Ucieczka przed nocą" (norw.) od 27—31.

RAJSK — „Marynarzu strzeż się" (ang.) od 27—31.

CZYŻE — „Ballada o żołnierzu" (ZSRR) od 27—31.

Перш за ўсё абавязак

Сельгаспастаўкі дзяржаве трэба выконваць тэрмінова. З гэтай справай, на жаль, не ўсё добра ў Дубічах Царкоўных. Завінавачанасць не паасобных жыхароў даходзіць часам да шасці тысяч злотых. І вось нядаўна вёску наведаў зборшчык Фінансавага аддзела з Гайнаўкі. Аднак вельмі дзіўным з'яўляецца тое, што ён зайшоў толькі да аднаго селяніна, Івана Марчука, які дарэчы, мае залеглаcці за некалькі год. Зборшчык фінансавага аддзела запісаў у яго апошняга парсюка. А трэба не забываць, што І. Марчук у часе падзелу калёний, у 1958 годзе, атрымаў найгоршы зямельны надзел і таму яго не апрацоўвае. Адзначым яшчэ, што сябра Марчук з'яўляецца інвалідам — адна нага яго знявечана.

Зборшчык фінаддзела пасля наведання хаты І. Марчука нідзе больш не зайшоў. А як ужо адзначалася, у Дубічах Царкоўных шмат людзей, якія маюць значную завінавачанасць у сельгаспастаўках.

Мікалай Панфілюк
Дубічы - Царкоўныя

«Жыць на гэтым свеце»

Нядаўна ГП БГКТ выдала на шапірографе сцэнічны твор на 7 асоб п. з. «Жыць на гэтым свеце» Уладзіміра Няфёда ў адаптацыі мгр Любы Філіпік. Тыраж 300 экземпляраў.

Падаем да ведама, што гурткі мастацкай самадзейнасці, зацікаўленыя гэтым творам, могуць звяртацца ў Галоўнае Праўленне БГКТ, Беласток, вул. Варшаўская 11. ГП БГКТ вышле кожную колькасць гэтага выдання.

С.Я.

СПЕКТАКЛЬ НЕ АДБЫЎСЯ

У канцы лістапада ў Сідраўскай школе меў выступіць лялечны тэатр «Свершч» з Беластока. І вось ён прыехаў. Сюды прыехалі таксама школьнікі з Сідраў і Барвіхі. 213 дзяцей з вялікім зацікаўленнем чакала на выступленні. Але вось няўдача. Ад палавіны дня перастала гарэць у Сідры электрычнае святло і таму спектакль не адбыўся.

Ветлівыя артысты лялечнага тэатра «Свершч» адвезлі школьнікаў аўтобусам да Сідраў і Барвіхі. За гэта ім вельмі ўдзячны школьнікі, бо якраз гэты вечар быў вельмі халодны і з сільным ветрам.

М. Х.

„ЛЯВОНІХА" ЗДАБЫВАЕ СЭРЦЫ...

Дзякуючы ініцыятыве Гайнаўскага аддзела БГКТ, 4 снежня 1960 года выступіў у святліцы чыгуначнай станцыі Нараўка эстрадны калектыў «Лявоніха». Праграма выступленняў была багатая і добра падрыхтаваная. Бурнымі воплескамі гледачы сустракалі кожны яе нумар. Незабыўнае ўражанне пакінулі песні ў выкананні салісткі Ніны Свентахоўскай і выступленні танцавальнай пары ў складзе Янка Крупа і Ліля Гайдук. Усім падабалася канферанс'е ў выкананні Ізы Пракопчук, Сяргея Плевы і Янкі Валендзюка. Было тут удоваль смеху і жартаў.

Усім спадабаўся таксама акардэаніст Янка Гарчыца, які па-майстэрску перабіраў пальцамі па клавішах свайго мілагучнага інструмента.

Сярод прысутных у святліцы было шмат жыхароў з вёсак Старое і Новае Ляўкова, Міклашэва. Семяноўка, Сушчы Борэк і іншых. Здаецца, выкажу думку ўсіх гледачоў, калі адзначу, што яшчэ раз хацелася б нам усім сустрэцца з эстрадным калектывам «Лявоніха» ў 1961 годзе. Запрашаем Вас, дарагія сябры, у Нараўку!

Уладзімір Клімюк
Нараўка

Каштоўнае мерапрыемства

У Крушынянах (Сакольскі павет) у днях ад 8 да 18 лістапада быў арганізаваны курс свядомага мацярынства, які вёў мясцовы фельчар Янка Стахуля. На курсе гаварылася аб палавым сужыцці, доглядзе дзяцей і іх выхаванні.

Удзельнікамі курсу былі маладыя жыхары Крушынян — хлопцы і дзяўчаты. Яны шмат чаго тут даведаліся, што дагэтуль было для іх амаль таямніцай. Курс закончыла 20 асоб. Усе выражаюць фельчару Я. Стахулі шчырую падзяку за гэтае культурнае мерапрыемства.

Добра было б, каб такія курсы былі арганізаваны і ў другіх вёсках. Яны маглі б прынесці шмат карысці моладзі, якая думае ўжо аб сямейным жыцці.

Янка

«КЛАСІФІКАТАР»

Станіслаў Навінскі працаваў класіфікатарам на станцыі скупкі тытуню ў Сухаволі (Сакольскі павет). Вядома, што чым лепшы сорт тытуню, тым больш гаспадару за яго заплацяць. Класіфікатар Станіслаў Навінскі вырашыў лёгка сабе зарабіць на гэтым. Ён за хабар падвышаў гаспадарам сорт іхняга тытуню. Дзейнасць «класіфікатара» спыніла Сакольская павятовая пракуратура.

«МЁРТВЫЯ ДУШЫ»

Пятро Максімовіч і Здзіслаў Савіцкі былі сябрамі па прафесіі. Абодва яны працавалі ляснічымі ў лясніцтве Боркі (Сакольскі павет). Ляснічыя на тэрыторыі, якая падлягае іх ахове, вядуць усе працы і выплочваюць працаўнікам зароблены грошы. Успамянутыя ляснічыя падапісвалі да ліст зарплаты працаўнікоў, якія зусім у іх не працавалі. Належнасць за працу «мёртвых душ» забіралі да ўласных кішэняў. Дзякуючы пільнасці Сакольскай пракуратуры іх дзейнасць была спынена на самым пачатку. Доследы вядуцца далей.

СУКНО, КАЛІ ЛАСКА, СУКНО

Да горада далёка, а ў мясцовай краме не заўсёды можна купіць добры матэрыял, напрыклад, на касцюм. Гэтае захацеў выкарыстаць жыхар Бельска - Падляшскага грам. Рышард Главацкі. Закупіў ён у магазінах шмат нізкапрацэнтавага сукна і пайшоў з ім па вёсках. Прадаваючы свой тавар, гаварыў ён: «Купляйце, сукно бышцам англійскае, ступрацэнтовае, такога нідзе не купіце, касцюм да шлюбу з яго шыць можна». Знаходзіліся наіўныя і куплялі, зразумела, па цане значна перавышаючай сапраўдную вартасць. Камбінатару не ўдалося толькі ашукаць пракурора.

Л. БЯДА

„NIWA"

Redaguje Kolegium. Adres redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego 1, tel. centr. 37-41, red. naczelny i sekretariat 25-89.

Wydawca: Białostockie Wydawnictwo Prasowe RSW „Prasa".

Warunki prenumeraty w Polsce: miesięcznie — 2.40 zł, kwartalnie — 7.20 zł półrocznie — 14.40 zł, rocznie — 28.80 zł.

Wpłaty kierować na PKO Nr 12-6-1312 w Białymstoku dla PUPiK „Ruch". Na odwrocie należy zaznaczyć na jaki adres dokonano wpłaty i podać tytuł pisma.

Prenumeratę na „Niwę" przyjmują również wszystkie urzędy pocztowe i listonosze w całym kraju. Cena prenumeraty za granicą: kwartalnie — 10.15 zł, półrocznie — 20.30 zł i rocznie — 40.60 zł Należność za prenumeratę za granicą wpłacać na konto PKO Nr 1-6-100024 PKWZ „Ruch" Warszawa.

Zamówienia na „Niwę" z krajów europejskich jak i zamorskich (z wyjątkiem krajów demokracji ludowej) należy kierować pod adresem CHZ „ARS POLONIA". Warszawa, Krakowskie Przedmieście nr 7. Obowiązuje przedpłata na konto N.B.P. Warszawa 2-6-51. Prenumerata roczna wraz z przesyłką zwykłą wynosi $ 4.16

Nkł. 5.000 Błtk N-3

Дом селяніна

Выходзіць, людзі добрыя, не дарма мы ўносілі ўклады на пабудову Дома Селяніна. Агромны гэта дом. У такім уся нашая вёска змясцілася б ды яшчэ засталося б месца для грамадскай рады з павятовымі інструктарамі і ваяводскімі дэлегатамі.

Хутка ў Доме Селяніна адкрыюць гатэль. Для прыезджых адведзена ў ім 175 пакояў. У кожным пакоі мяккі ложак, шкаф, столік з крэсламі, умывальнік з люстрамі, радыёпрыёмнік і ўсякія іншыя фінціклюшкі. І ўсё гэта такое чыстае, ды бліскучае, што хоць гвалт крычы.

Пры Доме Селяніна будзе рэстаран, у святліцы тэлевізар, свежыя газеты. Дзяжурны юрыст розныя кансультацыі бясплатна даваць будзе. А найважнейшае, мабыць тое, што кожны селянін адчуваць сябе тут будзе поўным гаспадаром.

Уявіце сабе, добрыя грамадзяне, што сусед надумаў аспрэчваць вашу мяжу і намерыўся прырэзаць сабе метр вашай зямлі з межавой грушай.

Пакуль сусед збірае сведкаў, гатовячы справу ў суд, вы хуценька едзеце ў Дом Селяніна. Падрабязна расказваеце юрысту аб сваёй справе, высвятляеце колькі галінак грушы звешваецца на ўчастак суседа, паказваеце яму старыя, зашмальцаваныя паперкі.

Атрымаўшы параду спяшаеце ў свой пакой, сядаеце за стол ды пішаце:

Дарагі сусед!

Хутчэй табе вочы вылязуць, чым маю грушу пабачыш. Калі добра прыгледзішся, дык пераканаешся, што не грушы звісаюць на твой гарод але фігі з макам. Згодна з манітарам такога та дня, не бачыць табе мае зямлі, як уласных вушэй не пабачыш. Апрача гэтага, згодна з пастановай за нумарам такім та і рашэннем міністра параграф гэтакі, клічу цябе да крымінальнай адказнасці за замах на маю ўласнасць. Будзь здароў і не кашляй. Напісана ў Доме Селяніна — табе хлапчына.

Пасля націскаеце гузік. Задыханай служанцы аддаеце ліст да высылкі а самі спускаецесь у рэстаран напяваючы: гуляй душа, весяліся.

А ў рэстаране... Божанька ты мой! Поўна людзей з Аполя, Шчэціна, Кашаліна і кожны свае гісторыі расказвае.

Зразумела, што вы таксама ўстаўляеце свае тры грошы, расказваючы, як груша прывяла вас у Дом Селяніна. Суседа вы так перад людзьмі размалюеце, што лепш яму ў Дом Селяніна не паказвацца.

Або прыязджаеце ў Дом Селяніна са скаргай на каморніка, які за даўгі забраў вашыя рэчы. Падпісаўшы скаргу, аддаеце яе дзе трэба а вам кажуць:

— Едзьце дамоў. Справу разгледзім. Вінаватага пакараем. Забранае вернем. Пры народнай уладзе нічога не прападзе.

Седзячы ў цягніку ды паглядаючы праз акно ў шырокі свет вы сабе напяваеце:

— Эх і куцая ж экзекуцыя, калі права па нашым баку...

Зрэшты, мілыя чытачы, усіх спраў не пераказаш. Важнае тое, што Дом Селяніна прыбліжыць нашыя вёскі да Сталіцы.

Дзядзька Лявон

КАНСУЛЬТАЦЫЯ

— Скажыце мне, доктар, што ў мяне такое? Толькі не па-латыні, а папросту.

— Вы ласун, гультай і п'яніца.

А цяпер напішыце гэта па-латыні, каб я мог паказаць на службе і атрымаць адпачынак па хваробе.

Надзя Крукоўская
Сакі.

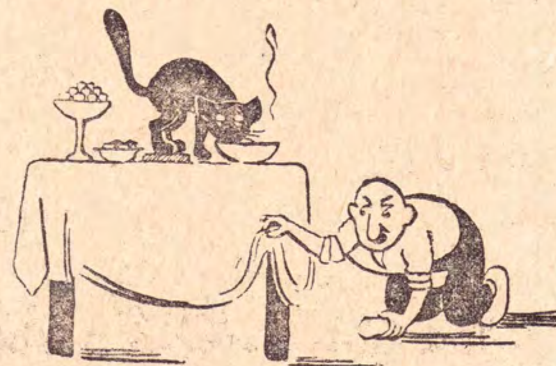

— Кіс-кіс-кіс...

НЕ ВЫТРЫМАЎ

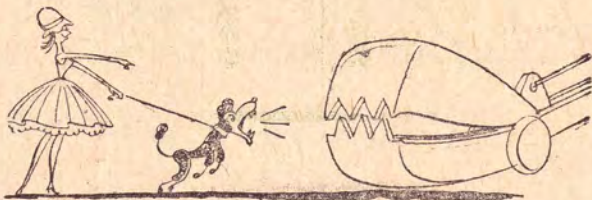

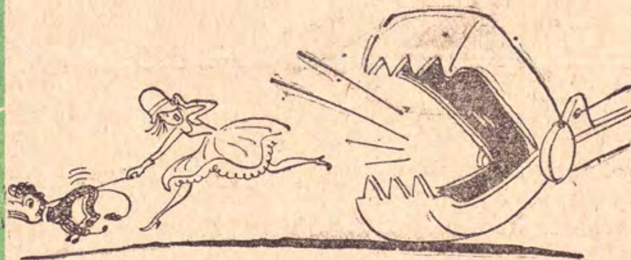

БЕЛАРУСКІЯ ЧАСТУШКІ

Усё б я пела, усё б я пела
Розныя прыпеўкі,
Ды цяпер мне не да песень,
Дарагія дзеўкі.

Мяне мамачка будзіла,
Нада мною плакала:
— Уставай, мая дачушка,
Я цябе засватала.

Я скакала, драпацела,
За старога не хацела,
Бо ў старога барада,
А я — дзяўчына малада.

Ты не сватайся, Мікіта,
Я прасватана, прапіта,
Плачу, лёс свой праклінаю,
За каго іду, не знаю.

З неба звёздачка ўпала
У халодную ваду.
Я за п'яніцу папала,
Ей жа Богу, прападу.

Ах ты, п'яніца - прапой,
Нажылася я з табой:
Піпку курыш, водку п'еш,
Дзевак любіш — мяне б'еш.

Пейце, дзевачкі, прыпеўкі,
Як жылося ў мамачкі,
Піла, ела, што хацела,
Спала да заранэчкі.

(Са зборніка «Беларускія частушкі»)

ХЛАПЕЦ і ЯЙКІ

(ГУМАРЭСКА)

Было гэта за цара. Пайшоў адзін хлапец на рынак прадаваць кошык яек. Насадзіў яго на кій і панёс на плячах.

Ідзе хлапец, ідзе, а сам голасна кажа:

— Вось нясу я трыста яек, пяць коп. Прадам іх на рынку па капейцы за штуку, вазьму трыста капеек г. зн. 3 рублі, а як удасца прадаць па дзве капейкі, вазьму 6 рублёў. За гэтыя грошы куплю свінню, выкармлю яе, апаросіцца і прынясе яна мне дванаццаць парасят — усе свінкі. Падрастуць яны і кожная прынясе мне па тузіне парасят, а парасята падрастуць апаросяцца і прынясуць яшчэ па тузіне. Не агледзіцца чалавек, як цэлы статак будзе ў мяне. Гэты статак я буду пасці ў лесе, няхай свінні жалудамі і каштанамі кормяцца. Будуць есці і есці жалуды і каштаны, адкормяцца, тоўстымі стануць, і іх на рынак паганю. Усе прадам, атрымаю цэлую кучу грошай. Тады куплю я сабе добрага каня, а сам пабрыюсь, памыюсь, найлепшы касцюм насаджу на сябе, сяду вярхом на свайго белага каня, шапку на бакер і гайда! Паскачу ва ўвесь дух і проста да царскага палаца. Прыеду, ад раніцы да вечара буду скакаць, ездзіць перад царскім палацам, конь усё поле капытамі скапае. А царская дачка сядзе ля акна і будзе на мяне глядзець і любавацца. І вось пасватаюся я да царскай дачкі і ажанюся з ёю. І пасля народзіць яна мне сына і назавем мы яго Ванюшкай. Пайду я на рынак, куплю яму яблык, груш. Прыду дамоў — Ванюшка выскачыць мне насустрач да варот, я і абніму яго і скажу: «Хадзі да мяне сыночак, Ванюшка, хадзі да свайго таты, ён табе яблык і груш дасць»! Забыў хлапец, выцягнуў руку — хацеў паказаць як будзе абнімаць сыночка, Ванюшку, а кій узяў ды і выслізнуўся з рук. Кошык бух на зямлю! Яйкі разбіліся. Заплакаў хлапец:

— Эх, гора, бяда! Прапала ўсё маё багацтва! Пачаў ён збіраць яйкі, якія яшчэ не разбіліся і раптам бачыць — следам за ім, па дарозе, ідзе чалавек. Сорамна стала хлапцу і пытае ён чалавека: — Скажы, дзядзька, доўга ты ішоў за мной? А гэты яму ў адказ:

— З таго часу, калі ты пачаў багацець і пакуль тваё багацтва ў пыл не перамянілася.

Мікола ПАНФІЛЮК

Прыцягнула

НА КРАЙ СВЕТУ

— Ах, я за табою бег бы на край свету, — гаворыць хлопец да дзяўчыны.

— А я ад цябе ўцякла б на край свету, — адказвае яму дзяўчына.

Мікалай Якімчук
Стаўбцы

БАБУЛЬКА І ЎНУК

— Чаго ты палез туды? — кажа бабулька, убачыўшы на дрэве ўнука. — Глядзі, як паляціш!

Праз нейкі час унук прыходзіць да бабулькі з плачам і разбітым носам.

— Ты, бабулька, дрэнна гаварыла, я думаю, што сапраўды палячу, а я толькі ўпаў, — скардзіцца ўнук.

Н. Ю.
Агароднікі

АШУКАНЕЦ

— І вы хочаце за гэтага тыпа аддаць сваю дачку? А вы ведаеце, што ён сядзеў чатыры гады ў турме?

— Вось як!? А то ашуканец! Мне казаў, што сядзеў усяго два гады.

Ліда Палаўянюк
Васількова

З савецкага гумару

Увага, пачынаем вытворчую гімнастыку...